

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mráky ve věci žalobce: **V. L. L.**, zastoupeného advokátem Mgr. Petrem Škopkem, Dukelských hrdinů 59, Rakovník, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 3. 2025, čj. OAM-130/ZA-ZA11-HA13-2025, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 9. 2025, čj. 175 Az 1/2025-28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce na území České republiky přicestoval bez povolení v roce 2020. O udělení mezinárodní ochrany požádal v květnu 2025. Žalovaný rozhodnutím podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (*zákon o azylu*), žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou. Následnou žalobu zamítl nyní napadeným rozsudkem Krajský soud v Ústí nad Labem. Žalobce totiž v žádosti uváděl pouze ekonomické důvody a v zemi původu mu nehrozí vážná újma v podobě ponižujícího či nelidského zacházení. Nesplnil tak podmínky dané zákonem o azylu.

[2] V kasační stížnosti žalobce (*stěžovatel*) uplatnil důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy namítl vadu řízení před správním orgánem, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Ve správním řízení byl prý totiž nedostatečně zjištěn skutkový stav. Řešení dané právní otázky má údajně rozpoznatelný dopad nad rámec případu stěžovatele a napadený rozsudek zasahuje do jeho hmotněprávního postavení.

[3] Jakkoliv stěžovatel připouští, že v žádosti o mezinárodní ochranu primárně uváděl ekonomické důvody, zmínil se rovněž o skutečnostech svědčících o hrozbě závažné újmy ve formě ponižujícího zacházení a společenské ostrakizace po návratu do Vietnamu z důvodu nesplácení dluhů rodině a příbuzným. Zápůjčky od členů rodiny a příbuzných byly úročeny a je tedy evidentní, že na něj tyto osoby již od počátku vyvíjely tlak ke splacení. Žalovaný měl v rámci pohovoru sám vhodnými otázkami zjišťovat, jaké důsledky by pro stěžovatele

měla neschopnost dluhy splácet – nejen ve vztahu ke státním orgánům, ale především ve vztahu k věřitelům. Následně měl žalovaný posoudit, zda stěžovatelem uváděné skutečnosti jsou azylově relevantní. Stěžovatel poukazuje na to, že žalovaný takto nepostupoval, čímž nesplnil svou povinnost součinnosti v řízení o mezinárodní ochraně, jak ji vymezila judikatura (rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70). Tento postup byl nutný zejména za situace, kdy stěžovatel neumí česky a musel se spolehnout na překlad tlumočníka.

[4] *Žalovaný* ve vyjádření uvedl, že vzal v potaz veškeré skutkové okolnosti a srozumitelně popsal, proč stěžovatel nenaplnil podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu. Skutečnost, že stěžovatel má ekonomické problémy, nesplňuje povahu závažné újmy, která je nutnou podmínkou k udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel byl při pohovoru vyzván, aby uvedl všechny důvody, pro které o udělení mezinárodní ochrany žádá. Omezil se však na tvrzení o dluzích vůči příbuzným a nutnosti zůstat na území České republiky z důvodu možnosti výdělků. *Žalovaný* se tedy jeho námitkami zabýval a shledal je irelevantními z hlediska zákona o azylu. Navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

[5] V řízení před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a proto se NSS musí podle § 104a odst. 1 s. ř. s. zabývat rovněž tím, zda kasační stížnost svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, odmítne soud kasační stížnost jako nepřijatelnou. V souladu s ustálenou judikaturou se o přijatelnou kasační stížnost může jednat: 1) dotýká-li se kasační stížnost právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně judikaturou zdejšího soudu řešeny; 2) jedná-li se o právní otázky řešené judikaturou rozdílně; 3) existuje-li důvodná potřeba učinit judikaturní odklon; anebo 4) bylo-li v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[6] Je proto především v zájmu samotného stěžovatele, aby přesvědčivě zdůvodnil, proč by měla být jeho kasační stížnost považována za přijatelnou. V této věci stěžovatel spatřuje přijatelnost v tom, že krajský soud zásadně pochybil a zasáhl tak do jeho hmotněprávního postavení. Krajský soud se prý totiž odchýlil od závěrů uvedených v rozsudku NSS ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70, ze kterého plyne povinnost správního orgánu v průběhu pohovoru zjistit, zda jsou žadatelem tvrzené skutečnosti relevantní pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. *Žalovaný* měl tedy zjišťovat, jaké důsledky by pro stěžovatele měla neschopnost splatit dluhy.

[7] V obecné rovině NSS připouští, že nerespektování judikatury krajským soudem může představovat důvod přijatelnosti kasační stížnosti. Shora uvedeným přesahem vlastních zájmů stěžovatele by v tomto případě mohl být zájem na jednotnosti rozhodovací činnosti soudů. V nyní posuzované věci však NSS žádné pochybení krajského soudu neshledal.

[8] Stěžovatelem uváděný rozsudek totiž rozebírá rozložení důkazního břemene ve sporech o udělení mezinárodní ochrany. NSS v rozsudku zdůraznil, že řízení o azylu často probíhá v prostředí, kde žadatel nemá přístup k dokumentům či jiným důkazům a je třeba při posouzení rizika vycházet z pravděpodobnosti a relevantních indicií. Břemeno tvrzení v řízení o azylu pak stíhá žadatele o azyl. Odkázal zde dále na rozsudek NSS ze dne 27. 3. 2008, čj. 4 Azs 103/2007-63, podle kterého nenamítal-li by žadatel skutečnosti svědčící o tom, že došlo (nebo by potenciálně mohlo dojít) k zásahu do jeho lidských práv ve smyslu § 12 zákona o azylu, pak není třeba se situací v jeho zemi původu do detailu zabývat.

pokračování

[9] Z protokolu o pohovoru se stěžovatelem je patrné, že byl dotazován na důvody, pro které žádá o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel jako důvod žádosti uvedl výhradně ekonomické zájmy – v České republice chce zůstat za účelem práce a splacení dluhů příbuzným. Z těchto důvodů rovněž opustil Vietnam. Na závěr byl stěžovatel dotázán, zda si přeje uvést další skutečnosti, které by žalovaný měl při posuzování žádosti vzít v potaz. To však stěžovatel odmítl.

[10] Žalovaný (a následně i krajský soud) se zabýval všemi stěžovatelem uváděnými důvody a dospěl k závěru, že nenaplnují zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Ve světle výše uvedeného rozsudku NSS čj. 5 Azs 66/2008-70 žalovaný v pohovoru zjišťoval důvody jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Vzhledem k tomu, že stěžovatel při pohovoru uvedl výhradně ekonomické důvody (nikoliv skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít, k zásahu do jeho lidských práv), nelze žalovanému vytýkat, že nezjišťoval další podrobnosti, například jeho vztahy s věřiteli. To mohl ostatně tvrdit stěžovatel sám, nic takového však neučinil. Nelze pak uzavřít, že okolnosti, které uvedl stěžovatel, byly „indicií“ pro další zjišťování okolností, které by mohly vést k udělení mezinárodní ochrany – tedy svědčící o hrozbě pronásledování; závažné újmy ve formě ponižujícího či nelidského zacházení. Ze získaných podkladů žalovaný naopak učinil závěr, že stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí závažná újma podle § 14 a téhož zákona, a zároveň v žádosti uvedl pouze ekonomické důvody. Žalovaný tak splnil svou povinnost zjišťovat relevantní okolnosti pro rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu a nepostupoval v rozporu s judikaturou. Samotné hodnocení žalovaného pak potvrdil krajský soud, který je podložil existující judikaturou (např. rozsudky NSS ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 Azs 24/2003-42 a ze dne 7. 3. 2018, čj. 1 Azs 216/2017-40).

[11] Nelze přisvědčit ani námitce stěžovatele, že vzhledem k nutnosti využít tlumočnicka měl být žalovaný při zjišťování skutkového stavu obzvláště pečlivý. Pomoc tlumočnicka lze totiž v těchto případech již z povahy věci považovat za zcela obvyklou a nikoliv mimořádnou a požadavek na pečlivost žalovaného při zjišťování skutkového stavu proto nelze odlišovat v závislosti na tom, zda v konkrétním případě je nutno využívat pomoci tlumočnicka nebo nikoliv.

[12] S ohledem na výše uvedené NSS uzavírá, že kasační stížnost je nepřijatelná. V této věci totiž nevyvstala žádná otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková, kterou by bylo třeba řešit odlišně, a krajský soud se současně nedopustil ani hrubého pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Jelikož kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, NSS ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[13] Stěžovatel navrhoval přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O tomto návrhu kasační soud samostatně nerozhodoval, neboť věc projednal přednostně (§ 56 s. ř. s.).

[14] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v posuzované věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. října 2025

Vojtěch Šimíček
předseda senátu